

G6G-systeem: simpel en met resultaat

Rundveedierenarts Marco Verhoef van Diergeneeskundig Centrum Midden Salland maakt al sinds 2001 gebruik van het zogenoemde G6G-fertiliteitssysteem voor probleemkoeien die alsmaar niet drachtig willen worden. Wat is dit voor een systeem en wat levert het op?

FRANK DE VRIES

Melkveehouder Wil van Rossum uit het Overijsselse Nieuw Heeten heeft de koeien om 8 uur keurig vaststaan aan het voerhek als rundveedierenarts Marco Verhoef in zijn stoere VW Amarok het erf opdraait. Vandaag staat de vierweekse bedrijfsbegeleiding op het programma. Verhoef heeft bij het onderdeel vruchtbaarheid speciale aandacht voor vier groepen koeien: melkkoeien die meer dan 60 dagen geleden hebben gekalfd; koeien die een tweeling hebben gegeven; koeien die niet schoon waren na het afkalven en koeien die door de zogenoemde vrijwillige wachtperiode van 42 dagen na het afkalven heen zijn.

Rondgang

Melkveehouder Van Rossum heeft momenteel 80 koeien aan de melk en wil over 10 jaar 120 koeien melken. Daarvoor zal een uitbreiding van de stal nodig zijn waarvan nu de bouwactiviteiten al zichtbaar zijn. Verhoef heeft zijn rechterarm al in het rectum van de eerste koe gestoken en moet de eerste vermeende drachtige koe als niet-drachtig bestempelen. "Doe deze maar in het systeem", adviseert hij de veehouder, terwijl hij zijn arm verplaatst naar koe twee. Deze koe, geïnsemineerd op 16 april, wordt

gelukkig drachtig verklaard: "Ik voel een mooi kalf".

Verhoef spurt door naar de derde koe en wijst de veehouder op een ingezakte band: "Dat zie je vaak bij cysten op het ovarium". En inderdaad hij voelt even later diverse cysten en adviseert voor deze koe het G6G-systeem toe te passen.

'Meer gust dan normaal'

De volgende koe is op 18 april geïnsemineerd en nadien heeft van Rossum haar tochtig gezien. Verhoef voelt en roept: "Nog steeds drachtig". Toch rommelt de koe een beetje en toont af en toe tocht. Volgens Verhoef is dat redelijk normaal en wordt het gezien bij 20 procent van de drachtige koeien. Zo werkt de dierenarts alle koeien af en na ruim een uur rijden we al richting de tweede klant: melkveehouder Henk Engbers uit Heeten. Engbers melkt 90 roodbonte koeien en ook hij heeft de koeien keurig vaststaan als we de stal binnenkomen. Engbers: "De koeien zijn dit jaar niet buiten geweest en geven momenteel zo'n 25 liter melk gemiddeld." Ook op dit bedrijf voelt de dierenarts een geselecteerde groep koeien en helaas wordt nadien geconcludeerd dat er binnen dit groepje meer gusted koeien zijn dan drachtige: zeven van de twaalf gecontroleerde koeien zijn gust.

Rundveedierenarts Marco Verhoef:
'De eerste 42 dagen na afkalven zien we als een vrijwillige wachtperiode.'

FOTO: FDV

We staan even stil bij de diverse mogelijkheden van dat hoge percentage 'lege' koeien. Even wordt er gegrupt dat de diverse feestjes, zoals een 100.000 koe, bij de familie de tochtigheidswaarneming in de weg hebben gestaan. Maar al gauw blijkt dat deze partijjes niet alle guste koeien kunnen verklaren. De hete zomer kan een rol spelen bij het opbreken en Verhoef oppert ook nog een sluimerend Schmallenbergvirus. "Daarvoor kunnen we gaan testen op antilichamen in de melk en met onze nieuwe PCR-virustest kunnen we ook het virus aantonen, maar dan is het wel nodig om bloed te tappen in de acute fase van de ziekte, dus als de koe koorts heeft." Nog voor de middag snel naar de derde klant: melkveehouder Jan Jonkman in Raalte. Jonkman melkt 55 koeien en is na ruim vijf jaar touwtrekken met de gemeente de trotse eigenaar van een uitbreidingsvergunning, naar eigen zeggen van meer dan 300 koeien. De veertien jaar oude stappentellers van Fullwood ten spijt is ook hier het aantal guste dieren wat groter dan normaal. Desondanks is Jonkman trots op zijn tussenkalftijd van rond 400 dagen.

G6G-systeem

Het G6G-fertiliteitssysteem is speciaal ontwikkeld voor koeien die de tocht slecht laten zien, na inseminatie opbreken en almaar niet drachtig blijken te zijn.

Even later op de dierenartsenpraktijk heeft Verhoef wat meer gelegenheid om het G6G-systeem van vruchtbaarheidsbegeleiding uit de doeken te doen. "We passen als praktijk al meer dan tien jaar het zogenoemde G6G-systeem toe bij onze melkveeklanten. We hebben het niet zelf uitgevonden, maar het is ontwikkeld door onderzoekers van de universiteit van Wisconsin (VS)."

Verhoef wijst erop dat het systeem niet is ontwikkeld om individuele dieren drachtig te krijgen. "Het is een systeem voor groepjes probleemkoeien; als je een individuele koe niet drachtig krijgt, kun je beter een spiraal toepassen." De score van het systeem is hoog: "Meer dan 50 procent van de koeien die je via dit systeem behandelt wordt drachtig." Verhoef zegt dat het systeem vooral wordt toegepast op de 'betere' bedrijven die gemiddeld 30 kg melk per dagen produceren. Het G6G-systeem past ook perfect op robotbedrijven: "Vooral op dit type bedrijf wil je geen pieken en dalen in je afkalft patroon. Neem bijvoorbeeld een bedrijf met 120 melkkoeien – je wilt zo'n 10 kalveren gemiddeld per maand en daarom moet je minstens 20 koeien per maand insemineren."

Het systeem, dat gebruik maakt van 5 injecties per dier, kost circa 20 euro per koe exclusief de arbeid. Op de maandag wordt 2 ml Estrumate, een prostaglandine, gegeven. Het zorgt ervoor dat een even-

G6G-vruchtbaarheid

- G6G is een systeem om probleemkoeien toch drachtig te krijgen.
- Het systeem is speciaal ontwikkeld voor koeien die niet drachtig worden doordat ze de tocht slecht tonen, ze opbreken of niet drachtig willen worden.
- Dit fertiliteitssysteem is ontwikkeld door onderzoekers van de universiteit van Wisconsin in de Verenigde Staten.
- Het toepassen van dit protocol vraagt om een intensieve begeleiding door de dierenarts.

tueel geel lichaam verdwijnt. Twee dagen later spuit je Receptal, een GnRH-hormoon dat ervoor zorgt dat de hypofyse de hormonen LH en FSH gaat afgeven. Die hormonen zorgen er op hun beurt voor dat een eiblaasje rijpt en er een eisprong optreedt. Weer zes dagen later wordt opnieuw Receptal toegepast en zeven dagen later opnieuw Estrumate. Ten slotte krijgt het dier een halve dag later Receptal, waarna zo'n 12 uur later ki volgt. "Die ki is altijd op een vrijdag, omdat het systeem rekening houdt met 'vrije' weekenden." Nadrukkelijk wijst dierenarts Verhoef erop dat witvuilers eerst behandeld moeten worden voor hun kwaal: "Je kunt geen witvuiler insemineren, dat werkt niet." §

Melkveehouder Jonkman uit Raalte (l):
"Ik ben trots op een TKT van 400 dagen."

FOTO: FDV

Melkveehouder Van Rossum uit Nieuw Heeten (r):
"Deze koe rommelt wat qua tocht."

FOTO: FDV

